

Het gehandicaptenactivisme in tijden van modern populisme

Nick Bootsman

Al tien jaar lang ben ik een actievoerder voor gelijke rechten voor mensen met een beperking, zowel binnen als buiten de lokale politiek. Er is een shift nodig, van het medische model van handicap naar het sociale model. Kort gezegd, een shift van segregatie naar inclusie. En al 10 jaar lang zie ik dat populisme deze shift grotendeels tegenhoudt.

“Maar het is toch al zo goed geregeld in Nederland.”

“Wees blij dat je hier woont en niet in Afrika. Hier hebben ze tenminste nog rolstoelen en hier houden we tenminste rekening met je!”

“Vroeger wisten we wel wat met mensen zoals jij zouden doen. Dan was je gewoon dood hè. Realiseer je je dat?!”

“Je moet dankbaar zijn dat Nederland zoveel voor je doet. Het is echt niet normaal dat je alsnog zeurt dat het niet goed is. Wees dankbaar en houd je bek.”

(IVRPH). Nederland bond zich toen aan het toegankelijk maken van ons land en de samenleving in de breedste zin van het woord. We zijn nu 8 jaar verder, en er is helaas nog niet mega veel veranderd. De overheid heeft een nationale strategie opgesteld dat we in 2040 op toegankelijkheid kunnen rekenen. Helaas mensen met een handicap, we weten dat jullie al jaren om toegankelijkheid vragen – in 1981 riep de Verenigde Naties niet voor niets het Internationaal jaar voor mensen met een handicap uit – maar jullie mogen nog heel even wachten. Nog maar een jaar of 16.

Want er is nog zoveel te verbeteren. Op treinstations zijn de liften nu vaak kapot. En hoewel er dan geroepen wordt “Er is toch een alternatief!” is dat alternatief (taxivervoer) niet gelijkwaardig aan mensen zonder handicap. Ook zijn de openbare ruimtes

bijvoorbeeld een rollator of scootmobiel nodig hebben. Het VN Verdrag spreekt van Universeel ontwerp. Als je eenmaal

‘Er is helaas nog niet mega veel veranderd.’

“Je kost de samenleving alleen maar geld. Als het aan mij lag, kan je beter dood zijn.”

“Het is een SAMENleving. Mensen zoals jij geven niks en nemen alleen maar.”

Zomaar een aantal berichten die ik over de afgelopen 10 jaar heb gehad. Allemaal komen zij voort uit een relatief populistische politieke hoek. Maar hoe deze mensen ook nare berichten sturen en denken dat het in ons land allemaal goed geregeld is voor mensen met een handicap, het tegendeel is waar.

In 2016 ratificeerde Nederland het VN Verdrag inzake de rechten van Personen met een Handicap

vaak niet toegankelijk. Er worden oversteekplaatsen die ontoegankelijk zijn aangelegd, stoepen zijn te smal en staan vol met gestalde fietsen en minicontainers waardoor je er met een rolstoel of rollator amper door kan. Als je hier wat van zegt is het al snel: “Zeur niet. Wees dankbaar. Het is goed geregeld in Nederland.”

Toegankelijkheid is juist nu een zeer belangrijk thema. De vergrijzing neemt immers toe. In 1990 was 12,8% van de bevolking 65+, in 2023 was dit al 20%. En hoe ouder we met zijn allen worden, hoe meer mensen er zijn die toegankelijkheidsvoorzieningen nodig hebben. Want het is nu eenmaal zo dat ouderen eerder

bijvoorbeeld een oversteekplaats toegankelijk ontwerpt en voortaan altijd dat design gebruikt, hoef je daarna niet meer dingen aan te passen of na te denken over hoe we deze oversteekplaats toegankelijk krijgen. Dan weet je: dit is een oversteekplaats en het is toegankelijk. Dat scheelt niet alleen in toegankelijkheid, maar dat scheelt ook nog eens tijd en geld.

En zeg nou zelf, welke gemeente wil dat niet in tijden van een aanstormend ravijnjaar?

Nick Ryan Bootsman is commissielid voor GroenLinks Dordrecht en kenner van het VN-Gehandicaptenverdrag.